

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2015/16:50

Onsdagen den 22 juni

§ 1 Jordbruk och fiske

Statsrådet Sven-Erik Bucht

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 17 maj 2016

Återrapport från informellt ministermöte den 31 maj 2016

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 27–28 juni 2016

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi öppnar EU-nämndens arbete denna onsdag. Till att börja med handlar det om Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske, och vi hälsar landsbygdsministern välkommen att föredra inför den dagordningen. Vi börjar med de två återrapporterna.

Anf. 2 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Jag utgår från att ni har fått en text, och jag är beredd att svara på eventuella frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Har nämnden några frågor kring återrapporterna, som har kommit skriftligt?

Anf. 4 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Ordförande! Angående punkt 4, jordbruk och klimat, står det här att Sverige inte har landat i hur man vill hantera jordbruk och LULUCF. Jag skulle bara kort vilja höra vad skälet är till det.

Sedan är ett generellt medskick om att det är bra att Sverige tillsammans med Finland har framhållit nationell beslutanderätt över skogen väldigt välkommet.

Anf. 5 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Detta är en pågående beredning, så jag har inte i dag något som jag kan gå ut med. En sak vi framförde på mötet var att vi framhöll vikten av att behålla ambitionen i EU:s klimatåtagande.

När det gäller LULUCF hade vi inte slutligt landat i hur vi vill hantera det. Det är en beredning som pågår.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Därmed lägger vi återrapporten till handlingarna och går över till information och samråd inför rådsmötet den 27–28 juni.

Anf. 7 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Den första punkten är ekologisk produktion. Förordningen om ekologisk produktion kommer upp som en informationspunkt. Som ni kanske minns antog rådet en allmän inriktning i juni 2015, och EU-parlamentets ansvariga utskott röstade den 12 oktober förra året. Treparsntssamtal har pågått sedan dess. Ordförandeskapet har för avsikt att avge en lägesrapport vid rådsmötet. Regeringen kommer i de fortsatta förhandlingarna att verka för att få fortsatt gehör för de svenska prioriteringarna.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Finns det frågor eller synpunkter? Jag ska förtydliga för protokollets skull att vi är på dagordningspunkt 4 under rådet för jordbruk och fiske.

Anf. 9 GUNILLA NORDGREN (M):

Man förhandlar om att det ska gynna den ekologiska produktionen. Det har ju diskuterats att stärka den ekologiska produktionen som en sak, men att gynna den får inte ske på bekostnad av det andra. Förstår ministern skillnaden? Jag skulle bara vilja ha ett förtydligande av ”gynna” kontra ”stärka”? Sedan tycker jag att det är bra med undantagen. Jag skulle bara vilja ha ett litet förtydligande.

Anf. 10 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, statsrådet, för redovisningen! Statsrådet nämnde att han avser att fortsätta att verka för de svenska prioriteringarna. Vilka är de?

Anf. 11 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Gunilla Nordgren talade om att ”gynna” eller stärka. Kommissionen hade ett förslag där man avsåg att ta bort många av de undantag som finns för ekologisk produktion. Det är givetvis inte att gynna den ekologiska produktionen. Den svenska ståndpunkten har varit att vi vill behålla undantagen.

Det leder mig in på Eskil Erlandssons frågeställning om vilka undantagen är. Det handlar om flera olika punkter. En är frågan om avhorningen, som vi har drivit. En annan är att man på ett företag kan ha såväl konventionell som ekologisk produktion. Det handlar också om inköp av avelsdjur, där kommissionen har velat förändra och ta bort de undantag som finns medan vi vill behålla dem. Ett annat exempel på sådant vi driver är att man ska kunna bedriva ekologisk odling i växthusbäddar.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och för informationsutbytet mellan nämndens ledamöter och ministern.

Vi går nu till dagordningspunkt 5, Utkast till rådets slutsatser om mat-

Anf. 13 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Matsvinn är ett prioriterat område i kommissionens handlingsplan för cirkulär ekonomi. För att stödja det globala hållbarhetsmålet om att halvera matsvinnet i butik och konsumentled till 2030 liksom att minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd, avser kommissionen att genomföra en rad åtgärder.

Exempel på åtgärder är bland annat att utveckla en gemensam EU-metod för att mäta avfall och svinn, att skapa en plattform för utbyte av goda exempel och att förtydliga lagstiftningen om avfall, livsmedel och foder samt underlätta matdonation och användning av livsmedel och biprodukter i foderproduktion.

Med tanke på den stora efterfrågan på åtgärder för att minska matsvinnet och livsmedelskedjans avgörande roll i detta har ordförandeskapet valt att ge särskild uppmärksamhet till detta ämne på jordbruks- och fiskerådet genom att ta fram rådsslutsatser om matsvinn.

Regeringen välkomnar att ordförandeskapet väljer att uppmärksamma denna viktiga fråga. Regeringen anser att de föreslagna rådsslutsatserna väl täcker in de frågor och processer som är aktuella när det gäller matsvinn. Regeringen välkomnar att rådsslutsatserna tar sin utgångspunkt i att matsvinn är ett globalt problem och att det krävs gemensamma insatser för att nå en betydande minskning i enlighet med det globala hållbarhetsmålet. Regeringen föreslår att Sverige stöder slutsatserna.

Anf. 14 GUNILLA NORDGREN (M):

Jag har bara en fråga. Detta är jätteviktiga frågor, och vi har Anna Maria Corazza Bildt som har drivit detta i många år vid det här laget.

Det finns även ett resonemang om ”bäst före” eller sista förbrukningsdatum. Det gäller bland annat ägg, som är en vara som ofta slängs därför att man är osäker på hur produktionen går till. Finns detta med i rådsslutsatserna? Ministern talar mycket om avfall och så vidare. Det är jätteviktigt, och det har också vi resonerat om. Men jag undrar just om ägg och annat – finns de med i rådsslutsatserna?

Anf. 15 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Nej, de finns inte med i rådsslutsatserna. Men detta är en fråga som Sverige driver och som vi vill ska komma med.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd i nämnden för regeringens ståndpunkt.

Vi går till dagordningspunkt 6, Marknadssituationen och stödåtgärder. Om jag förstår det rätt är detta mer eller mindre en stående punkt på jordbruksministrarnas rådsmöten.

Anf. 17 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! På jordbruks- och fiskerådet kommer medlemsstaterna att ges tillfälle till meningsutbyte om marknadssituationen. Det råder ett fortsatt allvarligt läge på mjölkmarknaden. Vid rådsmötet i mars aviserade ordförandeskapet att ett nytt krispaket skulle kunna bli aktuellt vid

junirådet. Många medlemsstater har efterlyst ett nytt krispaket och drivit på för detta. Men enligt den information vi har i dagsläget kommer inte något nytt paket att bli aktuellt i juni.

Regeringen kommer vid rådsmötet att fortsätta att vara pådrivande för de svenska förslagen om förskottsutbetalningar, för export, forskning och innovation. Att eventuella åtgärder är i linje med den gemensamma jordbrukspolitikens marknadsorientering är en viktig fråga som jag fortsatt kommer att verka för i diskussionerna.

Anf. 18 TINA ACKETOFT (L):

Tack så mycket, ministern, för redogörelsen! Detta är alltså en stående punkt på dagordningen. Det är också en stående punkt från Liberalernas håll. Det handlar inte om någon avvikande mening i detta fall, men jag lyfter fram den avvikande mening vi brukar ha som ett medskick här.

Det står i regeringens ståndpunkter att regeringen anser att eventuellt nya åtgärder ”bör” finansieras genom omprioritering och beslutad jordbruksbudget och att Sverige ”bör” verka för lösningar i linje med den marknadsanpassning och den gemensamma jordbrukslinje som har skett under de senaste åren.

Vi vill gärna se att man ”ska” verka för detta, och inte att man ”bör”. Jag vet att detta är juridiskt fikonspråk. Men icke förty; vi är inte jurister, utan vi är politiker. Det är viktigt att vi här tar tydlig ställning för marknadsanpassade lösningar.

Anf. 19 JENS HOLM (V):

Också vi i Vänsterpartiet har flera gånger avvikit från den svenska positionen. Vi menar att Sverige borde hålla emot pengarullningen hårdare än vad man gör. Mycket av de pengar som betalas ut går till verksamheter som våra skattepengar inte borde gå till. Det handlar om så kallade säljfrämjande åtgärder och rena rama reklamkampanjer för att få europeiska konsumenter att köpa mer av vissa produkter. Nu senast fick vi information om att det ska byggas ett europeiskt köttinstitut, Meat Market Observatory. Det kan branschen göra själv, kan jag tycka. Det ska inte göras med gemensamma EU-medel.

Jag tycker att den svenska hållningen känns på gränsen till flat, men ni får gärna bemöta mig. Man talar om att man ska vara konstruktiv och så vidare, men det måste ju ändå finnas gränser.

Nu är det här bara en informationspunkt, men vi har en avvikande mening sedan tidigare. Den positionen ligger fast för vår del.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Det här är en punkt som kommer upp för diskussion, så här är det en linje som regeringen har. Vill du anmäla en avvikande mening får du göra det.

Anf. 21 JENS HOLM (V):

Ja, men då gör jag det. Det är samma avvikande mening som vi har haft tidigare.

Anf. 22 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Ministern! Det är ett krisläge. Jag har stor respekt för hur läget ser ut på den europeiska marknaden. Men jag kan till del hålla med Jens Holm om att det är viktigt att vi håller tillbaka så långt vi kan. Den tidigare svenska positionen har varit att vi ska vara restriktiva när det gäller säljfrämjande åtgärder. Vi ska hela tiden vända blicken mot marknadsanpassning och minska exportstöd och annat. Det känner ministern väl till. Det är viktigt att det tas med också i de här resonemangen.

Jag tycker att det är bra att vi är konstruktiva, men vi ska hela tiden hålla den tidigare svenska linjen, som innebär att man är restriktiv och kritisk till exportfrämjande och säljfrämjande åtgärder.

Anf. 23 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Att det är en allvarlig situation är vi alla medvetna om. Jag tycker att den svenska ståndpunkten är rimlig, så jag har ingenting att erinra mot den. Det kommer inget krispaket nu i juni. Men hur ser det ut runt hörnet? Finns det någonting planerat, som vi vet om? Eller finns det något som vi förstår kommer lite senare?

Anf. 24 TINA ACKETOFT (L):

Eftersom Jens Holm anmälde en avvikande mening vill jag också göra det. Jag trodde att det var en diskussion och att vi då inte kunde anmäla avvikande mening. Jag vill vidhålla vår tidigare avvikande mening. Visst är det en krissituation, men vi vill ändå se att resultatet ska bli så lite marknadsstörande som möjligt. Det är därför vi vill byta ut "bör" mot "ska" i den svenska ståndpunkten.

Anf. 25 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Frågan om "bör" och "ska" har diskuterats tidigare. Det är kanske för att det är politik som det står "bör". Om man börjar med att det ska bli 27-1 har man ingen chans att påverka över huvud taget. Jag tror ändå att Sverige har vunnit framgång genom att försöka vara förhandlingsbar och förflytta positionen i rätt riktning. Om det är något land som har stått upp för marknadsorientering är det faktiskt Sverige. Där har vi haft ett gott stöd. Hittills har vi det stödet givetvis av UK, som också verkar för en marknadsorientering.

Jens Holm tog upp det här med ett europiskt köttinstitut. Det är en marknadsanalys som man kommer att göra. Det handlar egentligen om att ha mer öppenhet och information om prisutveckling och så vidare. Jag ser inga hinder i det.

Lars-Axel Nordell frågade om krispaket. Det kan möjligen komma i juli, men jag törs inte säga det med säkerhet.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Det blir i så fall en fråga som vi får återkomma till, eftersom ministern är en frekvent deltagare vid nämndens möten.

Jag konstaterar efter meningsutbytet att det finns stöd för regeringens inriktning. Det har aviserats två oliklydande avvikande meningar, dels från Liberalerna, dels från Vänsterpartiet.

Då kan vi gå till dagordningspunkt 7, Arbetsgrupp för jordbruksmarknader.

Anf. 27 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Vid rådmötet avser EU-kommissionen att informera om arbetet i expertgruppen för jordbruksmarknaderna. Gruppen arbetar med frågor inom följande tre områden: transparenta marknader och offentlig datainsamling, att förbättra lantbrukarens position i livsmedelskedjan samt riskhantering.

Punkten på rådet är en informationspunkt, där kommissionen ska ge en lägesrapport från arbetet i gruppen. Gruppens rekommendationer kommer att lämnas först i höst.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Utvärdering av handlingsplanen för skogslagstiftningen med mera.

Anf. 29 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Regeringen välkomnar rådsslutsatsernas ställningstagande för fortsatt arbete för att tillsammans komma till rätta med olagligt avverkat timmer i världen. Regeringen har jobbat för att rådsslutsatserna inte ska innebära någon avgörande förskjutning av fokus i EU:s handlingsplan för efterlevnad av skogslagstiftningen.

En viktig fråga under framtagandet av rådsslutsatserna har varit att det måste finnas flexibilitet i handlingsplanen men att det grundläggande syftet fortsättningsvis ska vara att nå FLEGT:s nuvarande övergripande och grundläggande målsättningar, alltså att handel ska ske på sjysta villkor, att timmer och trävaror ska komma från ansvarsfullt skogsbruk och att importen kan ske från länder med en fungerande lagstiftning och en trovärdig skogsmyndighet utan korruption.

Regeringen bedömer att rådsslutsatserna tar hänsyn till det som regeringen anser är viktigt och att Sverige därför bör kunna stödja de föreslagna rådsslutsatserna. Ordförandeskapet har i ett sent skede skickat ut en fråga som de vill att ministrarna ska diskutera vid rådmötet – den har ni också fått er tillsänd.

Hållbart skogsbruk är ett begrepp som rymmer många olika hållbarhetsaspekter och olika typer av styrning. Regeringen betonar därför vikten av ett mer utvecklat och integrerat sätt att samverka över sektorsgränser för att hantera gemensamma utmaningar i landskapet. Regeringen vill även betona betydelsen av regionala processer, såsom Forest Europe, som en vidare möjlighet att främja hållbart skogsbruk. Via regionala processer kompletteras också förutsättningarna för att ta itu med målet i handlingsplanen för FLEGT.

Regeringen anser att EU och medlemsstaterna fortsättningsvis borde främja sådana regionala processer i regioner där dessa ännu inte är etablerade. Regeringen anser vidare att kommissionen tillsammans med medlemsstaterna ska jobba vidare med genomförandet av EU:s skogsstrategi och i samband med översynen 2018 särskilt prioritera dess globala dimension.

Slutligen vill jag bara påpeka ett bortfall i den kommenterade dagordningen i förslaget till ståndpunkt under rubriken EUTR. Det ska stå att regeringen anser att anpassningar och tillägg i förordningen eller i dess annex alltid ska föregås av grundliga utvärderingar och konsekvensbedömningar.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för det tydliggörandet, som också finns på s. 7 i kansliets föredragningspromemoria.

Anf. 31 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Ordförande! Tack, ministern, för föredragningen! EUTR, eller timmerförordningen, ställer väldigt långtgående krav vad gäller just spårbarhet. De är svåra att efterleva till följd av byråkratin det innebär. Jag skulle bara vilja fråga om statsrådet kommer att lyfta problematiken som rör just spårbarhet. Det är av särskild vikt för skogsländer som Sverige och Finland att det inte sätts käppar i hjulen för dem som vill använda skogens gröna guld i sina produkter.

Anf. 32 PAVEL GAMOV (SD):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen! Från Sverigedemokraternas sida anser vi att det är upp till respektive medlemsland att bestämma hur man ska sköta sina skogar och jordbruksmarker. Vad gäller det konkreta problemet med olagligt avverkat timmer är det inte särskilt vanligt förekommande i Sverige, utan det är en problematik som mestadels återfinns i andra medlemsstater och i tredjeländer. Hur som helst anser vi inte att det här ska vara en fråga som hanteras på EU-nivå, utan den ska hanteras på nationell nivå i stället. Därför anmäler vi avvikande mening.

Anf. 33 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det här med spårbarhet, som Jesper tar upp, är en väldigt komplex fråga. Det krävs också grundläggande konsekvensanalyser av de här frågorna. Departementssekreterare Pär-Olof Stål kanske kan utveckla den här problematiken ytterligare.

Anf. 34 Departementssekreterare PÄR-OLOF STÅL:

Jo, som det antyds regleras det i produktförordningen till timmerförordningen vilka produkter som ska omfattas av timmerförordningen. Sverige har i förhandling inför rådsslutsatserna också företrätt linjen att eventuella revideringar av produktkatalogen ska föregås av konsekvensbedömningar.

Som ett exempel kan jag nämna att bord omfattas av timmerförordningen men inte stolar. Vi kan tänka oss att stolar består av solida trämaterial som är spårbara. Däremot kan det bli problematiskt när vi pratar om tryckta produkter. För det är inte så att timmer från mer betrodda källor läggs i en hög och att timmer från mindre betrodda källor läggs i en annan hög, utan detta läggs ihop ute vid massabruket, och sedan förs allting in. Att ha en spårbarhet i det blir rätt svårt. Sveriges linje har varit att vi ska vara restriktiva med att lyfta in tryckta produkter i timmerför-

ordningen. Det är ett exempel på att vi av praktiska skäl försöker hålla ordning på det här.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

När det gäller denna dagordningspunkt noterar jag att det är ett globalt oerhört stort miljöproblem. EU och Sverige agerar konstruktivt för att det ska kunna fungera. Det har annonserats en avvikande mening från Sverigedemokraterna, men i övrigt finns det stöd för regeringens ståndpunkt och redovisade inriktning för diskussionen.

Då ska vi gå till dagordningspunkt 9, Påskyndande av hållbart växtskydd.

Anf. 36 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Enligt dagordningen handlar denna punkt om ett antagande. Ordförandeskapet har dock förtydligat att det inte rör sig om ett formellt antagande utan om vad de på engelska kallar endorsement, det vill säga ett välkomnande av expertgruppens resultat. Ordförandeskapet har aviserat en reviderad dagordning. Den har dock ännu inte kommit.

Ordförandeskapet kommer att presentera och söka stöd för en EU-övergripande plan för att skynda på processen med att nå ett hållbart växtskydd. Med ett hållbart växtskydd avses växtskydd där förebyggande åtgärder och användning av icke kemiska växtskyddsmetoder och lågriskpreparat ingår. Sverige har genom Kemikalieinspektionen deltagit i den expertgrupp som har tagit fram planen, och regeringen välkomnar de åtgärder som föreslås i planen. Bland annat nämns ett ökat erfarenhetsutbyte vad gäller alternativa och icke kemiska metoder, behov av forskning och utvecklingsinsatser när det gäller sådana metoder samt olika åtgärder för att säkerställa tillgången till preparat med låg risk.

Anf. 37 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Kommer den här diskussionen även att omfatta så kallat ömsesidigt godkännande eller inte?

Anf. 38 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Ordförande! Jag välkomnar att den här expertgruppen har tillsatts. Utmaningen med att hitta nya, effektiva och mindre riskfyllda växtskyddsmedel är ju angelägen. Jag tycker också att det är välkommet att Efsa ingår i gruppen, för det är en garant för att vetenskaplighet inte sätts åt sidan när länder vill begränsa växtskydd.

Min fråga gäller däremot en av slutsatserna i rapporten. Det står: Measures to guide and stimulate businesses to apply for authorisations to place their products on the market.

Det här är intressant ur ett svenskt perspektiv. Det är inte nog med att vi har miljömyndigheter som emellanåt gör annorlunda tolkningar än deras europeiska kollegor. Vi har också en väldigt liten marknad när det gäller växtskydd. Vissa aktörer väljer att helt enkelt inte söka tillstånd i Sverige.

Sverige deltar i den här expertgruppen. Vi delar gruppens slutsatser. Men kommer regeringen också att agera enligt de slutsatserna, och i så fall hur?

Anf. 39 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Eskil Erlandsson frågade om ömsesidigt godkännande. Nej, det kommer inte upp.

Sedan gäller det slutsatserna i rapporten. Jo, vi är en liten marknad. Jag kan nämna i det sammanhanget att regeringen har anslagit 6 miljoner i särskilda medel för att ta fram den typ av växtskyddsmedel som kanske inte går att ta fram på kommersiell basis på grund av att vi är en liten marknad.

Nästa steg är att reagera på expertgruppens slutrapport. Jag kan inte säga i dag var vi kommer att landa, utan den frågan måste vi titta mer ingående på.

Jag vet inte om departementssekreterare Helena Wickström vill komplettera med någonting kring detta.

Anf. 40 Departementssekreterare HELENA WICKSTRÖM:

Vad gäller Eskil Erlandssons fråga om ömsesidigt erkännande finns det delar i det som man ska titta vidare på. Så småningom kommer man att göra en översyn av förordningen som reglerar utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden. Det finns hänvisningar till att den översynen ska göras. Där kan ömsesidigt erkännande komma in.

Anf. 41 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag uppfattade inte riktigt svaret på Jespers fråga om hur. Det står ju att en rad åtgärder kommer att riktas mot medlemsstaterna. Regeringen säger ju ändå i sin ståndpunkt att man stöder de förslag som presenteras. Vilka förslag är det man avser att implementera och hur?

Anf. 42 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Ordförande! De 6 miljonerna för att ta fram växtskyddsmedel som inte tas fram på kommersiell väg – är det 6 miljoner för att uppmuntra aktörer på den europeiska marknaden att söka tillstånd i Sverige, eller är det en annan satsning? Jag tänkte specifikt på de slutsatser som finns i rapporten. Sedan råder det förstås inget tvivel om att regeringen gör olika satsningar.

Anf. 43 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Låt mig börja med frågan om de 6 miljonerna. Det är pengar som går till LRF för att ta fram produkter för de mindre grödor som vi odlar, typ lök, morötter och så vidare.

Det här betyder inte att vi tar ställning till själva implementeringen, som åstadkoms i ett senare skede.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Med detta finner jag att nämndens ledamöter har gett stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går över på fiskefrågorna och dagordningspunkt 10, Meddelande från kommissionen: samråd om fiskemöjligheter för 2017.

2015/16:50

22 juni

Anf. 45 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Kommissionen kommer vid rådsmötet att presentera sitt årliga meddelande om vilka principer som kommer att ligga till grund för kommissionens förslag om fiskemöjligheter för nästa år.

I meddelandet ger kommissionen även förslag på vilka ytterligare steg som bör tas i syfte att uppnå målen i den reformerade gemensamma fiskeripolitiken vad gäller fiskemöjligheter. Liksom i förra årets meddelande är det främst fokus på hur man ska uppnå MSY-målet och genomförande av landningsskyldigheten. Kommissionens principer för fiskemöjligheter är i korthet att fiskemöjligheterna ska fastställas enligt MSY 2017 för de bestånd där det finns vetenskaplig rådgivning om MSY och att förvaltningsplaner ska tillämpas så länge de är förenliga med MSY-målen i den gemensamma fiskeripolitiken. Om en plan bedöms inte vara förenlig med MSY-målen ska MSY-målsättning tillämpas i stället. För Östersjön förutsätter kommissionen att den nya flerpartsplanen ska vara antagen. Den kommer således att tillämpas för Östersjön för det bestånd som omfattas av planen.

Om det inte finns exakt vetenskaplig rådgivning ska fiskemöjligheterna grundas på den vetenskapliga rådgivning som finns om trender för bestånden. När beståndens status är okänd ska försiktighetsprincipen tillämpas.

För bestånd som kommer att omfattas av landningsskyldighet ska fiskemöjligheterna anpassas för att återspegla fångsterna snarare än landningar. I praktiken innebär det att kvoterna ökar till de nivåer som tidigare har kastats ut. Anpassningar ska dock, liksom förra året, vara grundade på vetenskaplig rådgivning. För bestånd som delas med tredjeländer ska kommissionen verka för överenskommelser som är förenliga med målen i den gemensamma fiskeripolitiken.

Regeringen är positiv till kommissionens framförhållning och tror att kommissionens årliga meddelande bidragit till ökad transparens och förutsägbarhet i kvotförhandlingarna. Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den reformerade gemensamma fiskeripolitikens mål och principer.

Vad gäller fiskemöjligheter instämmer regeringen med kommissionens målsättning och anser att det är angeläget att nå målen om beståndstorlek över den nivå som kan ge maximal hållbar avkastning, att reformens mål om landningsskyldighet möjliggörs och att den vetenskapliga rådgivningen utgör grunden för besluten.

Anf. 46 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack för redovisningen, statsrådet! Under ganska många år har det ju varit en diskussion om vilka arter som man tar fram vetenskaplig rådgivning om. Min undran är om vi har kommit någonstans i det avseendet. Har vi fler arter där vi har mätdata som är vetenskapligt underbyggda eller inte? Jag befärar att vi inte har kommit någonstans, och då skulle jag som ett medskick vilja rekommendera statsrådet att föra fram krav och synpunkter om att vi behöver detta på fler arter än vad som så här långt har blivit fallet.

Anf. 48 Kanslirådet KARIN VICTORIN:

I kommissionens meddelande konstaterar man att man har förbättrat den vetenskapliga kunskapen om beståndens tillstånd. En konsekvens av detta är att man till exempel även i Medelhavet har förbättrat kunskapen om beståndens tillstånd, men man har då kommit på att man för Medelhavet behöver påskynda processen för att uppnå målen i CFP.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Då tackar nämnden för informationen.

Då kan vi gå till dagordningspunkt 11, som gäller förslag om hållbar förvaltning av externa fiskeflottor.

Anf. 50 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Förslaget till ny så kallad tillståndsförordning gällande EU:s externa flotta lades fram av kommissionen i december 2015. Frågan har behandlats i ministerrådet en gång, i februari i år, då den var uppe för ett första meningsutbyte. I samband med detta informerades även utskottet, och samråd skedde i EU-nämnden om förslaget och Sveriges syn på detta.

Efter detta har diskussionen om förslagets innehåll fortsatt bland medlemsländerna. Efter att alla länder nu har kunnat enas om den kompromiss som ligger på bordet är tanken att rådet vid mötet i nästa vecka ska anta en allmän inriktning. Syftet är att göra en ordentlig översyn av det befintliga regelverket och bättre anpassa det till den reformerade gemensamma fiskeripolitiken, GFP, där reglerna för EU:s externa fiskeverksamhet skärps ordentligt jämfört med tidigare.

Tillståndsförordningen innehåller föreskrifter om tillstånd för EU:s fiskefartyg som verkar utanför unionens vatten och för tredjeländers fiskefartyg som verkar i unionens vatten. Utöver att klargöra och förklara regelverket är avsikten även att bredda det, så att även så kallade direkttillstånd, befraktning, omläggning och flaggning av fartyg ska regleras. Med direkttillstånd menas ett fisketillstånd som utfärdas där det inte finns något partnerskapsavtal mellan EU och tredjelandet i fråga. Med befraktning menas hyra och användning av ett fartyg. Förslaget syftar också till att öka övervakningen och transparensen i EU:s externa fiskeverksamhet.

Under våren har förslaget behandlats i rådet, och medlemsstaterna har nu nått en överenskommelse om ett förslag till allmän inriktning.

Regeringen välkomnar att det nuvarande regelverket ses över och stärks i linje med de nya principer för EU:s externa fiskeflottor som slogs fast i den reformerade GFP:n. De viktigaste frågorna för oss under förhandlingarnas gång har varit dels att bevaka grundprincipen för EU:s externa fiskeriverksamhet enligt GFP och att samma regler ska gälla för EU:s fiskefartyg vid fiske såväl inom som utom EU:s vatten, dels att försäkra oss om att förordningen inte får negativa effekter på det för Sverige viktiga fisket inom ramen för de nordliga avtalen, främst med Norge. Båda dessa kriterier uppfylls enligt vår bedömning av det förslag

som rådet uppmanas att anta som allmän inriktning vid rådsmötet. Regeringen har för avsikt att stödja antagandet.

Slutligen vill jag även här påpeka ett fel i den kommenterade dagordningen under "Förslagets innehåll i korthet", andra punkten. Det ska stå: "Förordningens grundläggande princip är att varje fartyg *ska* ha flaggmedlemsstatens tillstånd innan det kan fiska utanför unionens vatten och kuststatens tillstånd när verksamheten äger rum i dess vatten."

Anf. 51 JENS HOLM (V):

Först vill jag tacka för klargörandet, för det tycker jag är viktigt.

Detta reglerar EU:s fiske i andra länder och andra länders fiske inom EU:s zon. Jag hade önskat att man hade kunnat landa i en kompromiss som säger att man ska verka för att avveckla EU:s nykoloniala fiskeavtal med sina gamla kolonier. Det är rätt märkligt att ungefär en fjärdedel av all EU-fisk som landas har fiskats upp i fattiga länder i Afrika och andra ställen. Fokus borde i stället vara på att skapa hållbara avtal för att utveckla dessa länders fiske.

Med detta sagt har jag ändå en fråga om just att man ska se till att EU-länderna verkligen har flaggat på rätt sätt, så att det inte blir någon utflaggning. Överlag ska man bara fiska på överskott och så vidare. Ministern säger att förslaget innebär att man stärker övervaknings- och transparensmekanismerna, och det är bra. Men på vilket sätt gör man det, och vad finns det för sanktioner mot till exempel dem som medvetet eller omedvetet flaggar felaktigt, alltså flaggar ut flottor och i princip bedriver olagligt fiske?

Anf. 52 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Ordförande! Från moderat håll vill jag bara kort välkomna att fiskepolitiken vad gäller externa fiskeflottor, tredjelsavtalen och så vidare verkar vara på väg åt rätt håll. Man kan inte få allt på en gång; det är politikens baksida. Men det är bra att den fiskepolitik som har brett stöd i Sveriges riksdag nu också får utgöra riktning i Europeiska unionen. Det menar jag nämligen att detta ändå innebär. Det är ett steg i rätt riktning. Jag är dock övertygad om att vi får återkomma till den här punkten i framtiden, även vad gäller de frågor Jens Holm nämner.

Anf. 53 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det var egentligen bara en fråga som kom upp där, nämligen detta med sanktioner. Jag tänkte överlåta till kanslirådet Karin Viktorin att svara på om de finns och hur de är utformade.

Anf. 54 Kanslirådet KARIN VICTORIN:

Den här förordningen skärper reglerna om in- och utflaggning i de fall en medlemsstat har flaggat ut och vill återinföras i registret för EU:s fiskeflotta igen. I de fallen har de medlemsländer och de fartyg det gäller skyldighet att bevisa vilka fiskelicenser de har haft under de senaste fem åren, vilka arter som har omfattats och hur mycket de har fiskat i enlighet med de avtal man har haft under den tid man fört en extern flagg. Man måste också kunna styrka att fartygen och eventuella stödfartyg inte har bedrivit orapporterat och illegalt fiske och att man inte har fiskat i något

land som betraktas som icke-samarbetande när det gäller illegalt och orapporterat fiske.

Om dessa punkter inte kan styrkas får man inte flagga in, helt enkelt. Det är i så fall det som är sanktionen, straffet eller vad man ska kalla det.

2015/16:50

22 juni

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Då är vi på den sista av dagordningens ordinarie punkter, Övriga frågor.

Anf. 56 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Jag är beredd att svara på de frågor som finns.

Jag vill informera er om att ordförandeskapet i sista stund har kastat in en fråga om förgröning. Vi har fått information om att förgröning av direktstöden sannolikt kommer att tas upp vid rådsmötet. Kommissionen har också aviserat att man ska presentera sin rapport om förgröning, där man bland analyserar tillämpningen 2015, alltså det första året med de nya reglerna.

Vi ser givetvis fram emot en presentation av detta från kommissionen. Vi har inte mottagit någon ytterligare information från ordförandeskapet om hur man avser att hantera frågan framgent i rådet, men det är förmodligen en fråga som kommer att presenteras. Det har alltså kommit i sista stund, men nu känner ni till det.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar informationen om vad som kommer att komma upp. Finns det med anledning av detta några frågor från nämndens ledamöter? Nej. Då för vi dessa EU-termer om förgröning till uppteckningarna. Alla som läser EU-nämndens uppteckningar kommer att hitta ett eget litet fackordsregister.

Med det tackar vi för ministerns närvaro i EU-nämnden i dag. Jag önskar en glad midsommar!

Anf. 58 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag önskar fru ordföranden och ledamöterna detsamma!

§ 2 Allmänna frågor

Statsrådet Ann Linde

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 24 maj 2016

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 24 juni 2016

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar ministern för EU- och handelsfrågor välkommen till EU-nämnden. Ann Linde är ju välkänd i dessa kretsar, men det är första gången hon kommer till EU-nämnden som minister. Varmt välkommen! Jag vill dessutom säga grattis till uppdraget att åka på ministermöte i midsommartid; det brukar alltid varit lika populärt i regeringskretsar, har jag förstått.

Rådet för allmänna frågor har en gedigen dagordning, inte minst för att förbereda inför Europeiska rådet. Vi ska alltså sätta igång genast, men vi börjar naturligtvis med återrapporten.

Anf. 60 Statsrådet ANN LINDE (S):

När det gäller återrapporten har vi inget att tillägga utöver den rapport som har givits till nämnden.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Har någon i nämnden frågor med anledning av återrapporten? Jag finner att så inte är fallet.

Vi går vidare till dagordningen för mötet i rådet för allmänna frågor. Vi börjar med dagordningspunkt 5, som jag tror är en vanlig dagordningspunkt.

Anf. 62 Statsrådet ANN LINDE (S):

Europeiska rådet äger rum den 28–29 juni ...

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Förlåt, då gick vi in på dagordningspunkt 6 direkt, det vill säga den som är materiell. Dagordningspunkt 5 handlar om antagna resolutioner, beslut och yttranden, men den behandlar vi som en formfråga och tar inte upp vidare här i nämnden – jag förstår. Utmärkt! Är ledamöterna överens om det också? Bra.

Då tar vi den dagordningspunkt jag vet att ministern och nämnden vill behandla, det vill säga dagordningspunkt 6, Förberedelser inför Europeiska rådet den 28–29 juni 2016.

Anf. 64 Statsrådet ANN LINDE (S):

Tack för det, fru ordförande, och jag får returnera gratulationen till de nya uppdraget!

Europeiska rådet äger rum den 28–29 juni, och EU-nämnden har fått del av ett första utkast till slutsatser. Huvudfrågan blir dock uppföljning-

en av Storbritanniens folkomröstning om EU-medlemskapet, och det gör att tidpunkten för mötet hela tiden har flyttats fram.

Här finns av förklarliga skäl ingen text ännu, men regeringen anser att det ligger i Sveriges och Europas intresse att Storbritannien blir kvar i unionen. Vi ska dock självfallet respektera det brittiska folkets vilja. Vi kan alltså bara invänta resultatet, och så får vi ta det därifrån. Resultatet förväntas komma på midsommaraftons morgon.

Migrationsfrågan blir också viktig. Regeringen välkomnar framstegen i genomförandet av överenskommelsen med Turkiet. Det är viktigt att medlemsländerna ökar antalet platser för att ta emot skyddsbehövande syrier från Turkiet och att de bidrar med både personal och utrustning, särskilt till Grekland. EU-rätten och internationell rätt måste följas vid genomförande av överenskommelsen.

De upprepade flyktingtragedierna i Medelhavet visar på ett starkt behov av lagliga vägar in i EU och av att utveckla EU:s samarbete med ursprungs- och transitländer. Det är bara genom samarbete vi kan lösa dessa utmaningar, som är globala. Regeringen är positiv till kommissionens meddelande om externa aspekter av migration, vilket betonar vikten av ett gemensamt ägarskap och genuint partnerskap med tredjeländer i syfte att skapa ett långsiktigt och hållbart samarbete.

För att säkerställa den framtida gemensamma asyl- och migrationspolitiken samt värna Schengensamarbetet är det viktigt att få till stånd ett bättre återvändande. Regeringen står bakom kommissionens initiativ till en skraddarsydd ansats för att främja samarbetet om migration med specifika tredjeländer. Det skulle bidra till ett mer effektivt återtagande.

Migrations- och flyktingfrågorna kräver globala lösningar, och det måste framgå tydligt i slutsatserna från toppmötet. Det är viktigt att EU bidrar konstruktivt till FN-högnivåmötet i september om ett nytt globalt ramverk baserat på solidaritet och internationell rätt. Regeringen välkomnar de snabba framstegen i förhandlingarna om en förstärkning av EU:s yttre gränser och hoppas att det nya regelverket kan träda i kraft och genomföras så snart som möjligt.

Det står några ekonomiska frågor på dagordningen. Regeringen har ställt sig bakom investeringsplanen, där Europeiska fonden för strategiska investeringar ingår. Det kan bidra till fler jobb och ökad tillväxtpotential inom EU. Det är dock centralt att löpande utvärdera fonden. Eventuella nya initiativ bör finansieras genom omprioriteringar inom budgeten och hålla sig under taken för den fleråriga budgetramen.

Regeringen välkomnar arbetet med att skapa en djupare och mer rättvis inre marknad och den föreslagna genomförandeagendan. Särskilt de frågor som rör tjänster på det digitala området kan bidra till ökad tillväxt och främja gränsöverskridande handel inom EU. Sverige ser också gärna att slutsatserna kompletteras med ambitiösa skrivningar om vikten av en öppen och fri handel.

Regeringen anser att Sverige har ett starkt intresse av en väl fungerande ekonomisk och monetär union. Det är positivt att olika möjligheter att förbättra valutaunionen undersöks inom ramen för det pågående fördjupningsarbetet. För regeringen är arbetet med att bekämpa skatteunddragande och penningtvätt mycket prioriterat. Samtidigt måste en fungerande inre marknad värnas, och de nationella befogenheterna på skatteområdet måste respekteras.

2015/16:50

22 juni

Jag återkommer till den europeiska planeringsterminen.

Stats- och regeringscheferna ska också diskutera EU–Nato-samarbetet inför Natos toppmöte i Warszawa i juli. Regeringen är utifrån respektive organisations mandat positiv till ett ökat samarbete mellan EU och Nato för att stärka europeisk säkerhet och internationell krishanteringsförmåga.

Anf. 65 ESKIL ERLANDSSON (C):

Tack för redovisningen, statsrådet! Jag gratulerar också till utnämningen till statsråd.

Jag har två påpekanden, och de rör i huvudsak migrations- och flyktingområdet. Det ena handlar om efterlevnaden av det jag är övertygad om att vi är överens om, nämligen att vi ska leva upp till både vår egen rätt – alltså EU-rätten – och internationell rätt. Jag tycker att statsrådet bör påpeka att det måste kontrolleras att det vi är överens om efterlevs, det vill säga att EU-rätten, liksom internationell rätt, ska finnas där.

Jag har noterat att det finns många som uttrycker oro över att vi inte lever upp till det vi är överens om att vi ska leva upp till, och därför tycker jag att det är viktigt att någon oberoende – till exempel UNHCR – kontrollerar att vi lever upp till det vi är överens om. Så är ju inte riktigt fallet i dag, och därför tycker jag att det är viktigt och vill göra medskicket att statsrådet bör ta upp detta på mötet i rådet för allmänna frågor.

Det andra påpekandet jag har rör ett icke-omnämmande av den, som jag ser det, nödvändiga arbetskraftsinvandring vi måste ha till Europeiska unionen och till Sverige. Jag tycker att statsrådet bör ta upp detta apropå fler lagliga vägar in till vår union. Det är en viktig del för att vi ska få den tillväxt och utveckling vi vill ha i vår union. Frågan är varför det är utelämnat i det statsrådet har redovisat så här långt.

Anf. 66 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Fru ordförande! Även jag vill välkomna statsrådet. Du är efterlängtd som minister. Välkommen!

Det blir ett viktigt möte, och jag förstår utmaningen i att skriva en svensk ståndpunkt innan valresultatet är klart. Valet sker ju i morgon, men det möte ministern ska åka på äger rum dagen efter det. Då kommer det att finnas ett valresultat. Det blir första gången man samlas på ett möte där man ska diskutera utfallet av valet i Storbritannien.

Därför hade det varit klädsamt om regeringen hade kunnat säga någonting mer om en svensk ståndpunkt och vad vi tycker är viktigt, oavsett valets utfall. Här finns bara två meningar om vår tids största fråga i EU. Jag har flera frågor om migration och så där, men vi vet ju inte ens om de frågorna faller bort och det bara handlar om Storbritannien. I så fall åker ministern på ett möte utan en ståndpunkt som är förankrad.

Jag vet inte riktigt hur ministern ser på att vara passiv; Sverige borde ju oavsett utfallet vara drivande, för det är en av våra bästa vänner som står inför en viktig folkomröstning. Det är ett avgörande skede för unionens framtid. Jag vill alltså höra lite mer från regeringen om detta.

När det gäller brexit tycker vi inte att det ligger i Sveriges eller Europas intresse att Storbritannien blir kvar som medlem i Europeiska unionen. Däremot ligger det naturligtvis i EU:s intresse att så blir fallet.

Vi är medvetna om vi kortsiktigt kommer att få se en viss instabilitet, framför allt om Storbritannien lämnar EU. Detta går dock att kringgå på ganska rimliga sätt genom att skicka en signal till marknaden om att man från EU:s sida avser att låta Storbritannien fortsätta vara en del av den öppna, inre fria marknaden. Det kan göras även från Sveriges sida. Jag tror nämligen att det marknaden ogillar mest är osäkerhet, och därför är det vår plikt att försäkra marknaden om att det kommer att vara business as usual.

Sedan är vi alla medvetna om att det, om Storbritannien väljer att lämna EU, kommer att ta flera år att mejsla ut ett nytt handelsavtal. Det gäller även alla övriga avtal som kommer att slutas mellan EU och Storbritannien. Men jag tror att vi ska vara ärliga och framföra att det kommer att ske en dialog mellan EU och Storbritannien. Storbritannien kommer inte att spettas loss från Europa.

Jag vill även säga att EU är väldigt beroende av Storbritannien också. Jag tror inte att det är så många som tänker på det, men EU är faktiskt mer ekonomiskt beroende av Storbritannien än vad Storbritannien är beroende av EU. Det tycker jag att man bör ha med sig i dessa diskussioner. Jag hör inte det i den offentliga debatten, och därför måste jag säga det – så att i alla fall någon gör det.

Vad gäller Turkiet är det bra att vi har någon form av ordnad hållning i frågan om migrationsströmmarna. Många passerar ju Turkiet, men inte under Turkiets villkor. Detta har vi framfört tidigare, och vi står fast vid det.

Nu är ju regeringens uppfattning att vi ska ha ett långsiktigt hållbart samarbete, men vi kan inte ha ett samarbete som grundar sig på att Turkiet tar EU och Sverige som gisslan på det sätt som har skett under denna process. Jag hänvisar till våra tidigare uttalade ståndpunkter avseende den frågan.

Vad gäller återvändande för icke-flyktingar – för flyktingar har ju rätt att stanna enligt de konventioner vi har skrivit under – välkomnar vi den utvecklingen. Detta är något som vi borde ha diskuterat för länge sedan. Vi har känt oss ganska ensamma i den här frågan tidigare, men nu känns det som att större delen av Sveriges riksdag är på vår sida. Jag vill tacka för att man äntligen har kommit till insikt beträffande den här frågan och vilken påverkan den har på samhällsutvecklingen.

Vad gäller den europeiska planeringsterminen är det välkänt vad vårt parti tycker, och även inom EMU. Vi tycker också att Sverige någon gång måste stå upp och kräva ett svenskt undantag beträffande EMU för att respektera folkviljan. Jag förstår fortfarande inte varför man inte från Sveriges sida har modet och kuraget att faktiskt göra detta. Storbritannien och Danmark har ett undantag när det gäller EMU, så varför har inte Sverige det? Toppmöten är givetvis ypperliga tillfällen att ta upp denna fråga. Jag vill rikta en uppmaning till regeringen att så göra.

Jag förstår inte samarbetet mellan EU och Nato. Jag förstår inte vad Nato har med EU att göra. Om Nato vill samarbeta med enskilda med-

lemsländer – var så god! Men om man ska ta upp frågan på EU-nivå måste nog regeringen förklara vad som avses.

Med detta vill jag anmäla en avvikande mening. Jag återkommer inför toppmötet genom EU-nämndens sammanträde på tisdag.

Anf. 68 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! När det gäller påpekandena från Eskil Erlandsson gällde den första frågan efterlevnaden av internationell rätt och EU-rätt i migrationsfrågor. Sverige har hela tiden understrukt och varit väldigt drivande för att det ska in i alla avtal, bland annat avtalet med Turkiet, som det står i ståndpunkterna.

Jag tar frågan om en oberoende utvärdering av UNHCR som ett inlägg i diskussionen, inte som en ståndpunkt som skulle framföras. Är det korrekt uppfattat?

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Det nämndes som ett medskick, noterade jag det som, så om ministern vill ta med sig det som medskick är det bra.

Anf. 70 Statsrådet ANN LINDE (S):

När det gäller att vi inte har omnämnt arbetskraftsinvandringen vill jag framhålla att vi i ståndpunkterna har nämnt hur viktigt det är med legala vägar in. Där ingår bland annat arbetskraftsinvandring. Vi har naturligtvis olika syn på hur det ska vara, men denna del ingår i begreppet ”legala vägar in i EU”, så jag anser ändå att vi har tagit upp den.

Ulrika Karlsson ställde en fråga om – eller hade synpunkter på – en icke-förankrad ståndpunkt när det gäller folkomröstningen i Storbritannien. Det kommer inte att antas någon ståndpunkt i slutsatserna om detta. Däremot kommer frågan att diskuteras. Inför toppmötet den 28–29 juni kommer en möjlighet att eventuellt skriva in någonting. Det hålls samråd med EU-nämnden inför detta toppmöte där det ska diskuteras vad detta innebär. Dessutom vet vi ju ännu inte vad som eventuellt kommer att krävas. Man har ännu inte anmält någon minister från UK närvarande på själva mötet, utan man har anmält en lägre tjänsteperson. Sedan får vi se om detta eventuellt ändras, men det betyder att det är väldigt osäkert.

När det gäller vad Johnny Skalin sa om att det är bra om Storbritannien lämnar EU delar vi inte den uppfattningen. Regeringens uppfattning är att det är positivt om Storbritannien är kvar i EU. Detta sägs med full respekt för folkomröstningens utslag – det är upp till briterne att bestämma.

Vad gäller frågorna om Turkiets villkor och att det inte är ett bra samarbete anser regeringen att avtalet fungerar förhållandevis bra, även om utvecklingen i Turkiet naturligtvis är problematisk som sådan.

En fråga gällde varför Europeiska rådet ska diskutera ett samarbete mellan EU och Nato. Det hålls ett toppmöte med Nato i Warszawa den 8–9 juli. Säkerhetsläget i EU:s närområde har ju de facto försämrats. Flera frågor berör både EU och Nato, till exempel hur man ska möta hybridhot och andra frågor där samarbete mellan EU och Nato kan vara aktuellt. Man förväntas anta en gemensam deklaration som ska undertecknas av Tusk, Juncker och Stoltenberg om hur parternas samarbete kan utvecklas.

Anf. 71 TINA ACKETOFT (L):

Välkommen statsrådet! Jag vill gratulera till den nya positionen men också till att Sverige har fått en minister med en av de viktigaste portföljerna, enligt mitt sätt att se det.

Eskil Erlandsson tog upp frågan om efterlevnad av bestämmelser för migration. Det finns många viktiga frågor, och brexit överskuggar naturligtvis det mesta, men migrationen måste ändå hela tiden stå överst på agendan.

Då kommer vi till den ständiga kontrollpunkten. Statsministern har ett flertal gånger uttalat en önskan eller ett besked om det ska komma en projektplan om vem som ska utföra vad och att saker och ting ska utföras. Vi har fortfarande inte sett någon, vilket jag tror att vi alla är lika frustrerade över.

En sak som dock kom till stånd efter att vi hade träffat en överenskommelse med Turkiet var att situationen där skulle utvärderas varenda månad. Jag skulle vilja höra om ministern avser att lyfta upp den frågan, för mig veterligen har vi fortfarande inte sett några konkreta rapporter om efterlevnaden av exempelvis mänskliga rättigheter.

Det är inte bara Turkiet som är ett problem i denna fråga. De rapporter jag får från mig närstående personer säger att kvaliteten på MR-frågor i Grekland i dag kanske är ännu sämre än i Turkiet när det gäller denna grupp människor. Annars lämnar ju Turkiet mycket övrigt att önska.

Jag skulle vilja höra statsrådets tankar kring detta och om hon avser att lyfta fram också de här frågorna under mötet.

Anf. 72 JENS HOLM (V):

Först vad gäller migrationsfrågan vill jag understryka det som Tina Ackefoht och Eskil Erlandsson har tagit upp om uppföljning och hoppas att vi kan få lite mer uttömmande svar om det.

När det gäller Turkietavtalet har tidigare flera av våra ministrar understrukit UNHCR:s roll och att man litar mycket på UNHCR:s bedömningar av läget. Vad har ni för dialog med UNHCR i dag? Vad jag kan se är de fortfarande mycket kritiska till Turkietavtalet.

Vi från Vänsterpartiet står inte bakom Turkietavtalet över huvud taget. Vi tycker att det gör Turkiet till EU:s och vår gränsvakt.

Sedan har man referenser till Operation Sophia, som ju faktiskt är en militär operation. Vi vill se stora humanitära insatser men inte militära insatser. Det är en väldigt viktig distinktion, tycker jag.

Jag har ytterligare en fråga när det gäller migrationen. Den gäller den permanenta omfördelningsmekanismen som ska vara hela lösningen på krisen som vi befinner oss i. Jag ser inte att det finns någon referens till det. Det är märkligt, för det är ju verkligen en av hörnstenarna. Jag undrar om Sverige kommer att spela in och verkligen referera till omfördelningsmekanismen att alla EU-länder ska ta sitt ansvar.

Vad gäller Storbritannien och folkomröstningen vet vi förstås inte hur det kommer att gå. Men jag tycker att det vore bra om Sverige tydligt kunde säga att i det fall Storbritannien röstar för att lämna Europeiska unionen kommer Sverige att driva att Storbritannien ska få ett liknande EES-avtal, så att man kan säkerställa studentutbyten, möjligheten att arbeta över gränserna, miljösamarbete och andra viktiga delar. Jag undrar därmed om det kommer att vara Sveriges linje på toppmötet.

Sedan har jag en konkret fråga om copyright och audiovisuella tjänster, som det står om på s. 5. Jag förstår ärligt talat inte vad det handlar om.

Vi har tidigare haft diskussioner om det audiovisuella direktivet där det har funnits mycket kritik från nämnden. Jag undrar om det är något man försöker smyga in genom bakdörren?

Avslutningsvis, fru ordförande, sa ministern att regeringen välkomnar ett ökat Natosamarbete. Jag tycker inte att det är en bra formulering. Det är en sak om man bara konstaterar att det ska vara ett möte i juli mellan EU och Nato, men att man välkomnar ett ökat Natosamarbete är inget som Vänsterpartiet kan stödja.

Anf. 73 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen inför Europeiska rådets möte! Vi återkommer ju till frågorna med statsministern nästa vecka.

Många av de frågor som står på dagordningen är frågor som vi redan har haft uppe i nämnden och haft olika åsikter om. Brexit har vi ju diskuterat flera gånger. Jag tror att ett av de stora problemen vid sidan av de ekonomiska är de säkerhetspolitiska problemen. I det sammanhanget är EU–Nato-frågan naturligtvis en viktig fråga. På något sätt har vi sett det som att Frankrike och Storbritannien är de starka parterna när det gäller säkerheten och försvaret inom unionen. Jag tror att säkerhetsfrågorna och säkerhetspolitiken kan bli ganska viktig. Vad EU–Nato-samrådet kommer att innebära hoppas jag att vi återkommer till med konkretion.

Migrationsfrågan är naturligtvis viktig.

Fru ordförande! Vi fick i socialförsäkringsutskottet listor på hur många flyktingar som har överförts av det beslutade antalet flyktingar som man hade lovat att ta emot, de 60 000, från Grekland och Italien. Det är katastrofala siffror vi ser där.

Man tar fram fina texter om att det här måste implementeras, men hur ska vi få det att komma i funktion? Vad är det som ska till för att det här ska genomföras?

När det gäller Turkiet försämras bara situationen för mänskliga rättigheter där för varje dag som går. Även om vi har ett avtal med Turkiet, som vi till slut ställde upp på, måste det vara ett fortsatt starkt tryck på Turkiet. Jag skulle önska att statsrådet kunde säga något om det. Det borde vara ett uttalande som handlar om att vi måste värna mänskliga rättigheter i Turkiet. Det trycket får inte avstanna.

FN-högnivåmötet omnämns också i handlingarna. Det ska bli ett globalt ramverk. Det är lite otydligt vad det globala ramverket egentligen kommer att innebära. Vad är det som ska förändras? Jag tror att statsrådet talade om ett solidariskt ramverk. Det låter för mig lite otydligt. Kan statsrådet säga något ytterligare om vad hon tror att det kommer att innebära och om EU kommer att samla sig runt ett gemensamt inspel vid mötet?

Vi kristdemokrater välkomnar de förstärkta yttre gränserna, som regeringen har med i sin ståndpunkt. Jag hade en interpellationsdebatt med Anders Ygeman i december där han var emot det, men efter jul var han för det. Det är jag väldigt tacksam för, för jag tror att om vi inte har kontroll på våra gränser kan vi inte heller ha ett öppet Europa.

Avslutningsvis frågan om planeringsterminen. Den kommer också upp under punkt 7, så vi kanske återkommer till den. Där har vi tidigare haft en avvikande mening.

När det gäller lagliga vägar in är det som EU diskuterar blåkortsdirektiv, alltså kvalificerad arbetskraft. Från Alliansen har vi haft den avvikande meningen att Sverige bör driva detta också när det gäller andra typer av tjänster. I den delen kvarstår vår sedan tidigare avvikande mening.

Anf. 74 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag börjar med Tina Acketoft, som frågade om hur det går med utvärderingen. Jag hänvisar till de rapporter som kommer kontinuerligt och ligger på EU:s hemsida. Den 15 juni kom den senaste rapporten. Det är ganska nyligen – mindre än en vecka sedan. Där kan man läsa mycket detaljerat hur arbetet går, så jag hänvisar till den rapporteringen.

När det gäller Grekland ligger EU på för att följa upp situationen där – man har personal och så vidare. Man har fått vissa rapporter om att det går bättre, framför allt att Grekland verkligen tar asylprövningen på allvar och också har sagt nej och skickat tillbaka en hel del människor.

Jens Holm kan jag ge samma svar. Uppföljningen av avtalet med Turkiet kan man läsa om där, och jag noterar att Vänsterpartiet fortsätter att vara kritiskt till avtalet. Vi har inte samma uppfattning när det gäller Operation Sophia. Vi tycker att det är bra att det finns en militär komponent för att man ska kunna utföra uppdraget. Utrikesministrarna tog också i måndags ett beslut som gällde de här frågorna.

Den permanenta omfördelningsmekanismen – en av hörnstenarna – frågade även Désirée Pethrus om, så jag kan ge ett gemensamt svar. Sverige driver att vi ska ha ett nytt asylsystem där omfördelningen ingår och att det ska förhandlas om detta.

Jag kan hålla med Désirée Pethrus i fråga om hur man har implementerat detta – att man i princip *inte* har gjort det. De senaste siffrorna är att EU har vidarebosatt 456 syrier från Turkiet, och Sverige har tagit emot 242 av dessa. För övrigt är det inte alla länder utan bara en handfull länder som har tagit emot. Här måste det ske en implementering. Detta är en av de frågor som Sverige har varit mest aktivt i, så EU-nämnden kan vara säker på att vi verkligen driver den här frågan och har gjort det hela tiden.

Samtidigt har vi varit mycket noga med att säga att man inte kan se detta bara som en EU-fråga utan måste se det som en global fråga, med ett globalt ansvar för flyktingkrisen. Där har vi gjort ett gemensamt inspel till FN inför den konferens som ska hållas i september. Man förbereder ett gemensamt inspel för EU, men det är inte klart hur det ska se ut, och jag antar att vi återkommer till det när det är färdigt.

På frågan om Sverige ska driva ett EES-avtal kan jag svara att vi inte kommer att göra det på de här mötena. Det måste vara Storbritannien som – om de väljer att lämna EU – måste komma till EU och säga vad man önskar. I brexitkampanjen har de klargjort att de inte önskar ett EES-avtal, så det skulle bli väldigt konstigt om Sverige gick in och sa att ”vi tycker att ni ska ha ett EES-avtal” när de inte själva har sagt vad de vill. Jag tror inte att vi kan följa det förslaget.

2015/16:50

22 juni

En fråga måste jag erkänna att jag behöver hjälp med. Det gällde copyright och audiovisuella tjänster.

Anf. 75 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Mig har ni inte blivit av med – jag fortsätter som statssekreterare åt statsrådet Linde.

Den här frågan hänger lite grann ihop med det vi har diskuterat inom ramen för KKR. Det är nämligen kopplat till funktionssättet på den inre marknaden. Ni känner till att det har pågått ett samråd om bland annat geoblockering. Det handlar helt enkelt om hur tjänsterna ska fungera bättre på den inre marknaden.

Det pågår också ett annat arbete inom patentområdet för att göra det enklare i fråga om EU-patent. De frågorna rullar på, så detta är kopplat till den digitala inre marknadsstrategin, som vi har redovisat tidigare.

Anf. 76 Statsrådet ANN LINDE (S):

Den enda fråga som jag inte konkret har svarat på är frågan från Désirée Pethrus som gällde om vi skulle anta ett uttalande om mänskliga rättigheter i Turkiet. Jag tror inte att vi kommer att begära ett särskilt uttalande om det, utan som det står i förslaget kommer vi att understryka att allt som gäller avtalet med Turkiet ska ske enligt internationella regler inom EU och så vidare.

Anf. 77 MARIE GRANLUND (S):

Fru ordförande! Jag får passa på att hälsa statsrådet Ann Linde varmt välkommen till EU-nämnden.

Det blir ett konstigt och annorlunda toppmöte med anledning av folkomröstningen i Storbritannien. Det är klart att man hade önskat att vi skulle ta ytterligare steg på migrationsområdet och i fråga om mer implementering. Men vi är lite där vi är just nu, så det kommer självklart inte att vara höjdpunkten. Men det är ändå viktigt att driva på.

Vad gäller mötet på själva midsommarafton kan jag tycka att det är mycket rimligt att inte ha någon ståndpunkt om Storbritannien, för vad ska man kunna tycka? Precis som statsrådet säger måste Storbritannien självt analysera resultatet och säga vad man själv tycker innan andra börjar säga vad som ska gälla.

Dessutom är det mycket komplicerad materia. Många kanske inte tänker på att EES-avtalet innebär att man accepterar den fria rörligheten, och det är ju något som man verkligen inte gör i brexitkampanjen. Det finns otroligt många parametrar i detta.

Jag känner mig i alla fall trygg med att statsrådet åker ned, och vi vet att statsrådet verkligen tycker att Storbritannien ska stanna kvar i EU och att vi ska hantera detta på bästa sätt. Så mycket mer kan vi inte göra på det möte som äger rum på midsommarafton – och kanske inte heller på toppmötet nästa vecka. Men då har vi i alla fall kommit en bit på väg.

Anf. 78 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Fru ordförande! Jag är av direkt motsatt uppfattning. Jag tycker att man ska kunna tycka något. Vi vet att utfallet kan bli ja–bremain eller nej–brexit. De två olika utfallen får vi förhålla oss till. Det är hundra

tusen svenska medborgare som bor i Storbritannien, och det är minst tusen svenska företag som berörs av detta. Svenska medborgare och svenska företag är ytterst berörda.

Ska vi då inte veta vad vi ska tycka, tänka eller säga eller vad vi vill få upp på Europeiska rådet? Eftersom det allmänna rådet förbereder det Europeiska rådet är det otroligt viktigt, tycker jag, och rimligt, tycker vi moderater, att Sverige driver på agendan. Oavsett hur utfallet blir finns det en del frågor som är viktiga för oss. Viktigt för oss är fortfarande att vi står på oss på en del punkter i överenskommelsen även om det blir ett brexit. Det handlar om den integrerade inre marknaden och konkurrensutsättningar, och vi har diskuterat vikten av det orange kortet och att stärka de nationella parlamenten etcetera. Det är viktigt att någon driver på.

Min fråga är mer vad regeringen vill driva. Jag förstår också den formella processen, att det sedan är ER. Men det är ett otroligt viktigt möte som statsrådet ska åka på. Det är första toppmötet efter folkomröstningen, så det kommer naturligtvis att bli spännande. Jag önskar att regeringen driver på i de för Sverige viktiga frågorna.

Utöver detta vill jag säga något om migration. Först och främst är det en del punkter i kommissionens ursprungliga förslag som det ännu inte har varit samråd om. Eftersom vi har ministern här och har migration på agendan på allmänna rådet kanske den nya EU-ministern kan berätta för mig och oss andra här i EU-nämnden hur regeringen avser att samråda om kommissionens förslag till en ny migrations- och asylpolitik med alla fyra delarna i det paketet. Vi har nu fått sakpromemorian, men den behandlar fortfarande bara den första delen, det vill säga Dublinförordningen. Ge gärna ett besked om när regeringen avser att återkomma till nämnden för att samråda om de andra delarna.

En del som också ligger på allmänna rådet och Europeiska rådet har jag förstått gäller att villkora biståndet för ursprungs- och transitländer och återtagandeavtal. Där har regeringen faktiskt inte meddelat vad regeringen vill. I Sverige har vi tidigare sagt att det strider mot de humanitära principerna och att vi är emot att villkora bistånd. Nu var migrationsministern nere på ett möte för någon vecka sedan och kunde inte säga något på det mötet därför att han inte hade samrått med Sveriges riksdags EU-nämnd.

Är det samma linje som regeringen avser att följa på detta toppmöte, allmänna rådet och Europeiska rådet och inte säga något när den här frågan är uppe? EU-ministern kan gärna berätta vad regeringen avser att avgöra.

Mitt ingångsvärde när vi ska diskutera migration är: implementering, implementering och implementering. Det har fattats en rad bra beslut inom EU. Jag skulle gärna se att regeringen drev implementeringsfrågan betydligt hårdare. Vi har tidigare sagt att vi gärna ser att man använder budgeten som piska och morot, att det ska löna sig att göra rätt och straffa sig att göra fel. Jag hoppas att regeringen tar med det.

Jag noterade i diskussionen med Eskil Erlandsson tidigare att regeringen nu vidgar det mandat som man har haft tidigare när det gäller legala vägar, för legala vägar har regeringen exemplifierat med humanitära visum. Nu öppnade EU-ministern för arbetskraftsinvandring. Det välkomnar jag. Vi vill gärna se att fler länder öppnar för arbetskraftsin-

2015/16:50

22 juni

Anf. 79 JENS HOLM (V):

Först vad gäller Storbritannien: Jag tror att jag talade om ett EES-avtal eller något liknande avtal – det var i alla fall det jag menade, detta sagt till Marie Granlund.

Det är inte de på lämnakampanjen som förhandlar om Storbritanniens framtida relationer, ifall det blir en brexit. Jag tycker att det blir lite konstigt om den svenska linjen är att vi inte ska säga något alls i den här frågan. Det enda rimliga är väl att lyfta upp att om Storbritanniens medborgare röstar så att Storbritannien lämnar EU, då kommer vi att göra vad vi kan för att se till att man ska kunna fortsätta studera, arbeta och ha goda relationer med Storbritannien genom ett EES-avtal eller något liknande avtal som Storbritannien önskar.

Vad gäller den permanenta omfördelningsmekanismen: Vi verkar tycka likadant i den frågan. Eftersom den frågan liksom är en profilfråga för Sverige och en del av lösningen tycker jag att det är märkligt att den är totalt frånvarande i slutsatserna.

Jag undrar helt enkelt: Kommer inte Sverige att verka för att det kommer in en referens till omfördelningsmekanismen i slutsatserna? Om inte vi gör det tror jag inte att något annat land kommer att lyfta det, så därför är det viktigt att höra vad ministern svarar på den frågan.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Jag vill först notera att jag för egen del känner mig mycket trygg med att regeringen inte nu vill uttala sig tydligt och exakt om vilka förbindelser man vill ha med Storbritannien efter folkomröstningen, utan som regering godtar man i förhållande till den stat som har en folkomröstning att det landet måste återkomma till sina samarbetspartner om hur man vill sköta relationerna.

Det är väl, som svar till Jens Holm, lite svårt att veta vem som kommer. Det är väl inte Sveriges regering eller vi här i nämnden som bestämmer vilka som förhandlar om vad från Storbritanniens sida efter en omröstning och hur man tolkar resultatet.

Men jag förstår att många här i nämnden vill ha en massa åsikter om hur folkomröstningen kommer att falla ut och vad man i så fall ska tycka. Men jag tror att alla får respektera att det är ett annat land som röstar, att de kommer att fatta sitt beslut och att de först och främst själva måste bestämma på vilket sätt de vill hantera det beslutet innan de pratar med sina vänner.

Det var min åsikt som ledamot i nämnden.

Anf. 81 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag noterar inläggen från Marie Granlund och Åsa Romson, som delar regeringens syn på hur vi ska agera när det gäller brexit och bremain och resultatet av folkomröstningen. Jag står fast vid ståndpunkten att vi inte ska ha någon synpunkt på detta nu, mer än det vi tidigare har sagt och som vi har upprepat flera gånger, nämligen att vi gärna vill att Storbritannien stannar kvar och att vi respekterar det brittiska folkets vilja.

Det finns inte någon som har läst något av de många uttalanden jag har gjort i egenskap av EU-minister de senaste dagarna som inte vet att vi har förberedelser för vad som ska hända. Vi är medvetna om att svenska intressen är stora och att detta kommer att fortsätta, men vi skriver inte folk på näsan innan de själva har bestämt vad de vill ha.

När det gäller Ulrika Karlsson och migrationsfrågorna ska Europeiska rådet inte diskutera asylsystemet, utan det kommer att behandlas inom ramen för RIF-rådet. Beträffande en del av de specifika frågor som har kommit upp i kommunikationen är det, precis som Ulrika Karlsson säger, en rad olika intressen som ska balanseras. Hon tog speciellt upp frågan om more for more and less for less och konditionalitet. Där har vi sagt att vi inte tror att det vore ändamålsenligt att koppla frågan om återtagande till konditionalitet för biståndet. Det skulle snarare kunna vara kontra-produktivt.

I samband med de slutsatser som EU har antagit tror vi mer på more for more-principen, alltså den mer positiva principen, och ett effektivt utvecklingssamarbete med biståndet som grund för att kunna medvetandegöra tredjeländer om vikten av att få till stånd ett väl fungerande samarbete när det gäller återtagande.

Jag tror att det är viktigt att man betraktar de olika återtagandeländerna individuellt och att man jobbar med både nationella och europeiska insatser. Där ser vi biståndet inte främst som en piska utan som en möjlighet att motverka grundorsakerna till att människor flyr. Vi kommer som sagt att återkomma till detta eftersom kommunikationen från EU kom för bara någon vecka sedan. Den kommer att behandlas på olika sätt, och vi återkommer till den.

När det gäller omfördelningsmekanismen, som Jens Holm tog upp, driver regeringen, som jag sa i mitt tidigare svar, denna fråga och kommer att fortsätta att göra det på alla möten, precis som vi har gjort hittills. Det är en av de viktigaste frågor vi har. Jag kan bara instämma i Ulrika Karlssons upprepning av ordet implementera; det känns som det viktigaste just nu. Jag får väl upprepa det på själva mötet, för jag håller fullständigt med om att det är viktigast.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Nu har vi haft flera rundor. Har du någon ytterligare kommentar, Désirée Pethrus, eller något du känner att du inte har fått svar på?

Anf. 83 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ja, när vi har diskuterat Vallettamötet har, så som jag har uppfattat det, återtagande varit en del. Det är en ny uppgift, i alla fall för min del, när ministern säger att detta är något som Sverige inte alls stöder. Jag blir därför lite fundersam när det gäller Sveriges ställning i detta.

För vår del har konditionalitet sina gränser. Det handlar inte om att vi bara kan köpa de eller de produkterna för att ett land ska få bistånd – det är inte så vi vill ha det. Däremot vill vi ha konditionalitet när det gäller införande av mänskliga rättigheter och demokrati, kamp mot korruption samt ekonomisk utveckling. Jag har uppfattat att detta har varit Vallettamötets huvudsyfte, men också att minska orsakerna till att människor ska behöva ge sig i väg. Om detta är regeringens nya ställningstagande mot

det som har beslutats gällande Vallettamötet skulle jag vilja ha det förtydligat.

När det gäller arbetskraftinvandring är regeringen för blåkortsdirektivet, som EU står för, men inte arbetskraftsinvandring för low-skilled people, som vi är för. Där kvarstår vår avvikande mening.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Tack för klargörandet om den avvikande meningen! Jag uppfattar att den är alliansgemensam.

Anf. 85 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag uppfattade inte den avvikande meningen.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Den avvikande mening som Désirée Pethrus från Kristdemokraterna anmälde är gemensam för allianspartierna och gäller arbetskraftsinvandring för low-skilled people. Om detta stämmer vore det bra om du konfirmerar det, Ulrika Karlsson. Du begärde också ordet för en ytterligare kommentar eller fråga. Jag vill avrunda denna dagordningspunkt alldeles strax.

Anf. 87 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag har en kommentar och en formfråga. Jag kan börja med formfrågan. Detta är en förberedelse inför Europeiska rådet, och det väntas komma ut en text inför det. När kan vi förvänta oss att få förnyade utkast till rådsslutsatser till nämnden? Det var en fråga, och det har sagts tidigare.

Sedan måste jag säga en annan sak. Vi har lite grann tagit armkrok i detta därför att det är en så viktig fråga för Sverige och Europa att Storbritannien fortsätter att vara medlem i unionen. Vi är fullt medvetna om att det inte är vårt beslut, utan det är britterna själva som avgör detta. Men jag beklagar verkligen att Sverige inte är mer drivande inför Europeiska rådet, för det kommer att finnas en hel del viljor. Det är inte alla som vill dra åt samma håll och värna det som vi, Storbritannien, Danmark och Nederländerna har drivit tidigare.

Jag hade önskat att Sverige inte är passivt på mötet. Det handlar inte om vad Storbritannien ska göra utan om vad Sverige ska driva. Det var detta jag hade önskat få lite bättre besked om. Jag beklagar att regeringen avser att vara passiv.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Jag delar inte uppfattningen att ministern kommer att åka dit och vara passiv.

Anf. 89 Statsrådet ANN LINDE (S):

Nej, jag kommer inte att åka dit och vara passiv. Jag kommer att åka dit och vara aktiv.

När det gäller formfrågan förväntar vi oss nya texter på torsdag kväll inför General Affairs Council och på måndag inför ER-toppmötet. Då kommer ni att få er dem till del.

När det gäller Désirée Pethrus fråga har ståndpunkten inte ändrats när det gäller Valletta. Det handlar om partnerskap och gemensamt ägarskap med tredjeland. Det är individuella partnerskap som utformas efter landet och där båda parter måste ge och ta. EU kan till exempel ge finansiering, visumlättnader och mobilitetsmöjligheter. Partnerlandet måste också leverera, till exempel genom återtagande. Det handlar inte om att villkora biståndet generellt, utan man måste kunna dra nytta av fördelarna.

I det nya förslag som har kommit, som jag trodde var det som Désirée Pethrus hänvisade till i sin första fråga, har man gått väldigt mycket längre när det gäller less for less and more for more. Det var detta jag kommenterade – att vi där har en generell inställning att det är bättre att satsa på more for more and less for less. Men jag uttryckte mig tydligen oklart eftersom ledamoten trodde att det handlade om Vallettamötet, vilket det alltså inte gjorde.

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Då tror jag att vi har klargjort det så långt det går på detta möte.

Anf. 91 JENS HOLM (V):

Jag har en avvikande mening, men jag vet inte om det är nu jag ska redovisa den.

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

Det vore väldigt bra. Jag skulle sammanfatta det så att det hittills har kommit två, möjligen tre troligen oliklydande avvikande meningar, även om jag då föregriper vad ledamoten från Vänsterpartiet kommer att säga. Dessa har anmälts dels av Sverigedemokraterna, dels av Désirée Pethrus, gemensamt för Alliansen. Kan Jens Holm redogöra från Vänsterpartiets sida?

Anf. 93 JENS HOLM (V):

Vi har först en avvikande mening om migrationsbiten. Där hänvisar jag till vad jag har anfört vid tidigare sammanträden. Vi har också en avvikande mening om att regeringen vill ha ett utökat Natosamarbete; det vill inte vi. För det tredje skulle vi önska att den svenska regeringen vore mer aktiv när det gäller att redovisa vad som borde hända i händelse av att det blir ett lämnareresultat i den brittiska folkomröstningen. Då borde man lyfta upp möjligheten till ett EES-avtal eller liknande avtal för att säkerställa fortsatt goda relationer med Storbritannien.

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Då tror jag att vi fick klart för oss vilka avvikande meningar som finns. Det var alltså tre stycken, och de var oliklydande. Därmed har nämnden gett stöd för regeringens inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Europeiska planeringsterminen, som några av er ville ta upp redan i den förra diskussionen.

Anf. 95 Statsrådet ANN LINDE (S):

De landsspecifika rekommendationerna inom Europeiska terminen ska samlat godkännas av allmänna rådet och sedan överlämnas till Euro-

peiska rådet. Samråd med EU-nämnden om rekommendationerna har tidigare skett inför både Epsco och Ekofinrådet, som ägde rum förra veckan.

Regeringen ser rekommendationerna som ett instrument för att uppmuntra till en ansvarsfull ekonomisk politik och uppfyllelse av de mål som har satts upp inom EU. Samtidigt är det ytterst parlamenten i medlemsländerna som beslutar om utformningen av den nationella ekonomiska politiken. Med detta sagt föreslår jag att Sverige godkänner årets landsspecifika rekommendationer vid allmänna rådet så att de kan överlämnas till Europeiska rådet.

Anf. 96 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag anmäler avvikande mening i anslutning till det som vi brukar anmäla avvikande mening om. Vi tycker inte att Sverige behöver några rekommendationer, och vi vill heller inte fastställa de rekommendationer som EU-kommissionen och EU vill ha.

Anf. 97 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag hänvisar till vår tidigare avvikande mening från den 10 juni, där vi tyckte att regeringen ska driva att man måste sänka trösklarna in på arbetsmarknaden och ta fram fler enkla jobb. Denna strategi ska gälla även inom Europa.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att den sist nämnda avvikande meningen, som framfördes av Désirée Pethrus, är alliansgemensam.

Det var ingen direkt fråga, men har ministern något ytterligare att framföra?

Anf. 99 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag noterar synpunkterna från ledamöterna.

Anf. 100 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den summariska diskussionen. Två oliklydande avvikande meningar har anmälts, dels från Johnny Skalin, Sverigedemokraterna, dels från Désirée Pethrus med instämmande av övriga allianspartier.

Jag konstaterar att nämnden har gett stöd för regeringens ståndpunkt.

Därmed går vi över till dagordningspunkt 8, Kommissionens arbetsprogram 2017.

Anf. 101 Statsrådet ANN LINDE (S):

Vid rådsmötet kommer vi för första gången att diskutera kommissionens arbetsprogram för nästa år. Genom det nya interinstitutionella avtalet ges en ny möjlighet för rådet att delta i att ta fram arbetsprogrammet.

I detta sammanhang vill jag lyfta fram tre områden som är särskilt prioriterade för regeringen: en solidarisk flykting- och migrationspolitik och en säker omvärld, ett socialt Europa för jobb och tillväxt samt en ambitiös klimat-, energi- och miljöpolitik.

När det gäller det första området, en solidarisk flykting- och migrationspolitik och en säker omvärld, pågår redan ett mycket viktigt och avgörande arbete för EU:s framtid. Detta arbete måste fortsätta att vara högprioriterat.

När det gäller det andra prioriterade området, ett socialt Europa för jobb och tillväxt, är vår utgångspunkt att jämställdhet inte bara är en fråga om rättvisa utan också en förutsättning för tillväxt och konkurrenskraft. Det är viktigt att det kommande initiativet från kommissionen om balans i arbetslivet utformas så att det bidrar till ett högre arbetskraftsdeltagande bland kvinnor i EU.

Ansträngningarna för att undanröja hinder för handel med tjänster på den inre marknaden måste fortsätta med syfte att underlätta för tillväxt och sysselsättning i Europa. Här krävs ett fortsatt aktivt arbete och ytterligare åtgärder från kommissionen. I tillväxtsammanhang bör också en översyn av direktiven om kombinerade transporter ingå i det kommande initiativet Vägtransporter. Förslagen behöver länkas samman så att de passar ihop för att undvika oklarheter.

Slutligen pågår på det tredje området, som är en ambitiös klimat-, energi- och miljöpolitik, redan ett viktigt arbete. Här måste vi se till att arbetet inte tappar fart och att fokus bibehålls.

Anf. 102 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Fru ordförande! Vi delar uppfattningen att det första prioriterade området om en solidarisk flykting- och migrationspolitik och en säker omvärld är otroligt viktigt. I det vill vi också skjuta in vikten av att gå framåt med det vi talade om tidigare vad gäller implementering och verktyg för det och legala vägar.

Sedan har vi det andra prioriterade området om ett socialt Europa för jobb och tillväxt. Vi stöder att det bör vara jobb och tillväxt i fokus framför allt men också reformagendan. Vi skulle gärna se att Sverige drev på, även om det är en fråga för euroländerna att driva på, till exempel reformagendan i Grekland. Om vi inte agerar riskerar vi att det landar på EU-28. Det har nästan blivit så vid några tillfällen. Man driver på för att undvika kommande finanskriser. Det drabbar svenska skattebetalare. Men håller helt enkelt reformtakten inom unionen för att skapa jobb och tillväxt. Det är det absolut viktigaste.

Vi stöder att man ska ha en ambitiös klimat-, energi- och miljöpolitik. Men det finns ett område där Sverige borde driva på. Det handlar om till exempel implementeringen av de överenskommelser som man har gjort med Storbritannien. Det handlar helt enkelt om att reformera unionen. Det finns ett stort missnöje med en ever closer union. Sverige borde driva på för att man respekterar att man skulle kunna ha tvåtakt, tretakt och fyrtakt, ha lite olika vägar och arbeta med lite olika takter inom unionen och att alla inte behöver vara med i samarbetet. Det handlar lite om diskussionen om en ever closer union och Storbritannien och hur man implementerar den överenskommelse som man gjorde.

Anf. 103 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Jag tycker att prioriteringarna som sådana är bra. Migrations- och asylpolitiken är jätteviktig för framtiden och även jobb och tillväxt, klimat och energi. Jag har inga synpunkter på det.

Jämställdhet är en viktig fråga. Vi vill ha fler kvinnor ut på arbetsmarknaden i EU för att öka tillväxten. Det tror jag är bra. Det jag kanske saknar är ordet som har funnits mycket tidigare i EU-dokumentet, flexicurity, hur man ska kunna kombinera ökad flexibilitet och trygghet.

Vi ser trots allt en helt ny arbetsmarknad växa fram där det är fler som är egenanställda. Det finns nya typer av arbetsformer, och man jobbar på ett helt annat sätt än i de gamla traditionella företagen. Då måste vi ha både trygghet och flexibilitet. Jag skulle vilja få en kommentar från statsrådet hur hon ser på det.

Frågan om decent work är en annan fråga som varit uppe väldigt ofta. Det handlar om att ha trygghet och bra arbeten. Det var en fråga och möjligtvis ett medskick.

Anf. 104 MARGARETA CEDERFELT (M):

Fru ordförande! Jag vill fråga statsrådet om det östliga partnerskapet finns med här någonstans. Om det inte gör det: Kommer regeringen att lyfta upp den frågan? Om den lyfts upp, på vilket sätt då? Jag ställer frågan eftersom Sverige har varit drivande i det östliga partnerskapet. Behovet av en fortsättning på detta är väldigt stort. Jag är tacksam för svar.

Anf. 105 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru ordförande! När det gäller regeringens inställning om att vi ska ha en solidarisk flyktingpolitik vet jag inte riktigt vad den innebär rent konkret, eftersom man inte beskriver det. Jag utgår från att det handlar om att vi ska ha den permanenta omfördelningsmekanismen i den utformning som man har utmejslat, men som vi inte ställer oss bakom. Jag utgår också från att man vill fortsätta utvecklingen genom att överföra migrationspolitiken till EU-nivå, vilket vi inte heller tycker att man ska göra. Vi tycker inte att man ska lyfta upp det till arbetsprogrammet för diskussion.

Vad gäller jobb och tillväxt är det klart att vi alla är för det, fastän kanske på olika sätt. Det beror också på hur man från regeringens sida lägger upp det med jobb och tillväxt. Ungdomsinitiativet till exempel som regeringen tidigare varit för innebär att vi från Sveriges sida finansierar ungdomsarbetslöshet i andra länder, vilket jag invänder mot. Handlar det om jämlikhetsinsatser eller över huvud taget den inre handeln på ett sätt som gynnar alla är det en helt annan fråga som man kan vara för. Det beror helt enkelt på vad man inbegriper i begreppet jobb och tillväxt.

Vad gäller ambitiös klimatpolitik är det likadant. Vad är ambitiös klimatpolitik, och på vilket sätt ska det genomföras? Innebär det att Sverige på något sätt ska bidra mer än andra länder, vilket man skulle kunna säga att vi gör genom att vi har en stor skogsareal? Jag tänker på diskussioner om LULUCF. Vi kanske också skulle ta med de diskussionerna när det kommer till klimatkommunikationerna.

Min huvudsakliga synpunkt är att man från regeringens sida borde ta tillfället i akt att lyfta upp diskussionen om hur vi ska kunna gå tillbaka till ett mer renodlat samarbete inom Europeiska unionen nu när vi har möjlighet att ha faktiska direkta synpunkter på kommissionens arbetsprogram. Det är hela tiden en utveckling mot att föra över mer och mer makt från de enskilda medlemsländerna. Nu sitter även regeringen här

och tycker samma sak, framför allt vad gäller den så kallade solidariska flyktingpolitiken. Det vänder jag mig mot.

Någon gång måste vi börja diskutera också ett återtagande av makt, och då inte i små fjuttefrågor utan framför allt i de större frågorna. Man brukar tala om att EU ska vara stort på det stora men litet på det lilla. Jag vet inte riktigt om jag håller med om det. EU ska inte vara stort på någonting. EU ska gå tillbaka till någon form av samarbete om Sverige över huvud taget ska vara medlem i Europeiska unionen, anser jag.

Det var vad jag ville skicka med till regeringen. Jag vill också med det anmäla avvikande mening, eftersom vi har en ganska fundamentalt annorlunda inställning till sakernas tillstånd.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Det finns uppenbarligen många frågor som kan rymmas inom punkten Kommissionens arbetsprogram för 2017.

Anf. 107 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag börjar med Désirée Pethrus fråga om flexicurity. Det finns många bra delar i flexicurity som vi värnar om. Samtidigt är det ett begrepp som är väldigt mångfasetterat. De olika europeiska partipolitiska organisationerna har haft djupa diskussioner med olika tolkningar, och inte minst inom min egen politiska familj. Vi tycker att det är viktigt att ta de delar som är positiva utan att fastna i ett specifikt begrepp och samtidigt värna om den svenska arbetsmarknadsmodellen.

När det gäller Margareta Cederfelts fråga om det östliga partnerskapet kommer in är det östliga partnerskapet mycket viktigt för regeringen. Men i arbetsprogrammet handlar det om det ska komma in nya lagstiftningar och den typen av frågor. Det är inte förutsett någonting sådant i det östliga partnerskapet, utan det är ett pågående arbete, och då kommer det inte in i programmet. Men jag kan försäkra Margareta Cederfelt om att det även i fortsättningen är mycket starkt prioriterat av regeringen.

När det gäller Jonny Skalins frågor om hur vi ska stödja jobb och tillväxt tog jag i min inledning upp en rad förslag. Det handlade bland annat om olika effektiviseringar av den inre marknaden, att få ut kvinnor på arbetsmarknaden och vägtransporterna. Det är de olika områden som vi kommer att driva, som svar på frågan om hur vi ska driva arbete och tillväxt.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Jag förstår att det var många frågor som kunde inrymmas inom dagordningspunkten Kommissionens arbetsprogram men konstaterar att regeringen är välkommen med att komma in med synpunkter.

Anf. 109 Statsrådet ANN LINDE (S):

Förlåt, jag glömde Ulrika Karlsson.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Det ska man inte göra. Då vill ministern klargöra detta.

2015/16:50

22 juni

Anf. 111 Statsrådet ANN LINDE (S):

Det gällde reformerna. Där har regeringen sagt att det är oerhört angeläget att det genomförs ett reformeringsarbete men att vi framför allt ser det som ett nationellt ansvar. Ledamoten nämnde specifikt Grekland. Vi stöder den krishantering som EU har hjälpt till med när det gäller reformeringen av Grekland. Ursäkta att jag glömde.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att nämndens ledamöter efter diskussion, och med hänvisning till anmälandet av en avvikande ståndpunkt från Jonny Skalin, Sverigedemokraterna, ändå ger stöd för regeringens inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 9, Öppenhet.

Anf. 113 Statsrådet ANN LINDE (S):

Nederländerna har under sitt ordförandeskap haft som mål att på olika sätt öka insynen i EU-institutionernas agerande. Regeringen har aktivt stött detta initiativ som presenterades vid allmänna rådet i april 2015.

Nu har ordförandeskapet presenterat en note om de tre öppenhetsfrågor som man i det interinstitutionella avtalet kom överens om att arbeta vidare med. I noten ges konkreta förslag till rådets inriktning inför kommande diskussioner med Europaparlamentet och kommissionen. Regeringen stöder de förslagen.

Dessutom tänkte jag under denna punkt uppmärksamma en av de resolutioner från Europaparlamentet som noterats på dagordningen. Det gäller den resolution som antogs den 9 juni om en europeisk förvaltningslag. Det är en fråga som Sverige har drivit länge. Jag vill därför instämma i parlamentets uppmaning.

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Vi ger stöd till regeringens inriktning.

Med det har vi kommit till Övriga frågor. Finns det något att säga på den punkten, ministern?

Anf. 115 Statsrådet ANN LINDE (S):

Det finns inga övriga frågor.

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Det kan vara så att mötet har tillräckligt att diskutera ändå utan att ha några aviserade övriga frågor.

Med detta får vi tacka ministern och önska lycka till på allmänna rådet. Ha en så trevlig midsommar som man kan ha inom ramen för råds-konstellationen.

Innehållsförteckning

2015/16:50

22 juni

§ 1 Jordbruk och fiske	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 JESPER SKALBERG KARLSSON (M)	1
Anf. 5 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	1
Anf. 6 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 7 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	2
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 9 GUNILLA NORDGREN (M)	2
Anf. 10 ESKIL ERLANDSSON (C)	2
Anf. 11 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	2
Anf. 12 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 13 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	3
Anf. 14 GUNILLA NORDGREN (M)	3
Anf. 15 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	3
Anf. 16 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 17 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	3
Anf. 18 TINA ACKETOFT (L)	4
Anf. 19 JENS HOLM (V)	4
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 21 JENS HOLM (V)	4
Anf. 22 PYRY NIEMI (S)	5
Anf. 23 LARS-AXEL NORDELL (KD)	5
Anf. 24 TINA ACKETOFT (L)	5
Anf. 25 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	5
Anf. 26 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 27 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	6
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 29 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	6
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 31 JESPER SKALBERG KARLSSON (M)	7
Anf. 32 PAVEL GAMOV (SD)	7
Anf. 33 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	7
Anf. 34 Departementssekreterare PÄR-OLOF STÅL	7
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 36 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	8
Anf. 37 ESKIL ERLANDSSON (C)	8
Anf. 38 JESPER SKALBERG KARLSSON (M)	8
Anf. 39 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	9
Anf. 40 Departementssekreterare HELENA WICKSTRÖM	9
Anf. 41 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	9
Anf. 42 JESPER SKALBERG KARLSSON (M)	9
Anf. 43 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	9
Anf. 44 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 45 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	10
Anf. 46 ESKIL ERLANDSSON (C)	10
Anf. 47 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	11

Anf. 48	Kanslirådet KARIN VICTORIN.....	11
Anf. 49	ORDFÖRANDEN	11
Anf. 50	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	11
Anf. 51	JENS HOLM (V)	12
Anf. 52	JESPER SKALBERG KARLSSON (M).....	12
Anf. 53	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	12
Anf. 54	Kanslirådet KARIN VICTORIN.....	12
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 56	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	13
Anf. 57	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 58	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	13
§ 2	Allmänna frågor	14
Anf. 59	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 60	Statsrådet ANN LINDE (S)	14
Anf. 61	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 62	Statsrådet ANN LINDE (S)	14
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 64	Statsrådet ANN LINDE (S)	14
Anf. 65	ESKIL ERLANDSSON (C).....	16
Anf. 66	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	16
Anf. 67	JOHNNY SKALIN (SD)	17
Anf. 68	Statsrådet ANN LINDE (S)	18
Anf. 69	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 70	Statsrådet ANN LINDE (S)	18
Anf. 71	TINA ACKETOFT (L)	19
Anf. 72	JENS HOLM (V)	19
Anf. 73	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	20
Anf. 74	Statsrådet ANN LINDE (S)	21
Anf. 75	Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	22
Anf. 76	Statsrådet ANN LINDE (S)	22
Anf. 77	MARIE GRANLUND (S).....	22
Anf. 78	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	22
Anf. 79	JENS HOLM (V)	24
Anf. 80	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 81	Statsrådet ANN LINDE (S)	24
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 83	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	25
Anf. 84	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 85	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	26
Anf. 86	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 87	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	26
Anf. 88	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 89	Statsrådet ANN LINDE (S)	26
Anf. 90	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 91	JENS HOLM (V)	27
Anf. 92	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 93	JENS HOLM (V)	27
Anf. 94	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 95	Statsrådet ANN LINDE (S)	27
Anf. 96	JOHNNY SKALIN (SD)	28
Anf. 97	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	28

Anf. 98 ORDFÖRANDEN.....	28	2015/16:50
Anf. 99 Statsrådet ANN LINDE (S).....	28	22 juni
Anf. 100 ORDFÖRANDEN.....	28	
Anf. 101 Statsrådet ANN LINDE (S).....	28	
Anf. 102 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	29	
Anf. 103 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	29	
Anf. 104 MARGARETA CEDERFELT (M)	30	
Anf. 105 JOHNNY SKALIN (SD).....	30	
Anf. 106 ORDFÖRANDEN.....	31	
Anf. 107 Statsrådet ANN LINDE (S).....	31	
Anf. 108 ORDFÖRANDEN.....	31	
Anf. 109 Statsrådet ANN LINDE (S).....	31	
Anf. 110 ORDFÖRANDEN.....	31	
Anf. 111 Statsrådet ANN LINDE (S).....	32	
Anf. 112 ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 113 Statsrådet ANN LINDE (S).....	32	
Anf. 114 ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 115 Statsrådet ANN LINDE (S).....	32	
Anf. 116 ORDFÖRANDEN.....	32	